

Uitvoeringsplan
Programma Duurzaamheid
April 2025

Inhoud

Inleiding	3
Energietransitie	4
Toelichting	9
Duurzaam ondernemen en circulariteit	10
Toelichting	15
Klimaatadaptatie	16
Toelichting	19
Natuur en biodiversiteit	21
Toelichting	24
Duurzame mobiliteit.....	25
Toelichting	30

Inleiding

Het Uitvoeringsplan Programma Duurzaamheid beschrijft de uitgebreide maatregelen die we nemen om onze ambities waar te maken. We hebben de afgelopen jaren samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners de basis gelegd voor een duurzamer Drimmelen. Nu bouwen we daarop voort met concrete acties op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit, circulaire economie, natuur en biodiversiteit.

In dit Uitvoeringsplan duiden we met de kolom *Nieuwe actie?* aan of een maatregel nieuw is ten opzichte van het vorige Programma Duurzaamheid.

De maatregelen in het Uitvoeringsplan maken deel uit van een dynamisch programma. Dit betekent dat we niet vastzitten aan een star beleidskader, maar juist flexibel inspelen op veranderingen in de maatschappij, technologische ontwikkelingen en inzichten uit de praktijk.

Jaarlijks wordt de voortgang van de maatregelen gemonitord en geëvalueerd. Hierbij kijken we niet alleen naar de behaalde resultaten, maar ook naar knelpunten en nieuwe kansen. Op basis van deze inzichten kunnen de maatregelen waar nodig worden bijgesteld, aangescherpt of uitgebreid. Dit stelt ons in staat om het programma continu te verbeteren en te laten aansluiten bij de actuele behoeften en ambities van de gemeente Drimmelen.

Deze jaarlijkse evaluatie zorgt ervoor dat we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners effectief blijven werken aan een toekomstbestendig en duurzaam Drimmelen. Zo blijven we flexibel, wendbaar en klaar voor de uitdagingen van morgen.

Met dit plan zetten we duidelijke stappen naar een groene, klimaatbestendige en veerkrachtige gemeente. We nodigen iedereen uit om hieraan bij te dragen, want duurzaamheid maken we samen.

Uitvoeringsplan Programma

Elektriciteit

Energietransitie

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Besluitvorming/realisatie grootschalige zonneparken	●		TEC/TREM, ontwikkelaars, PNB, RES WB		Ja
2	Project Zon op andermans dak/Gemeentewerf	●				Ja
3	Projectplan (grootschalig) zon op dak	●		Ontwikkelaars, energiecoöperaties		Ja
4	Verkenning OER/zon op rijksgronden	●		RES WB, EZK, Altena, Geertruidenberg, Altena		Ja
5	Pilot kleinschalige windmolen	●		Inwoners, ondernemers, energiecoöperaties		Ja
6	Vastelling RPE West-Brabant/RES 2.0	●		16 gemeenten, Enexis, 2 Waterschappen, PNB, de andere Brabantse RES'en		Ja
7	Uitbreiding energie-infrastructuur	●	●	Tennet, Enexis		Nee
8	Wijkverzwaringen/Enexis Buurtaanpak	●		Enexis, aannemers, REWIN		Ja

9	Bewustwording duurzaamheid/energietransitie, zowel gemeentebreed als regionaal (RES)	●	●	Communicatieteams van verschillende overheidsinstanties	Communicatie Sociaal domein	Nee
10	Bewustwording nut en noodzaak grote energieprojecten	●	●	Communicatieteams van verschillende overheidsinstanties		Nee
11	Inzet middelen uit lokaal fonds Energie A16	●	●	Ondernemers, energiecoöperaties, ZLTO, STED, PNB, BOM, bewonersgroepen en dorpsraden		Ja
12	Samenwerking met STED continueren	●	●	STED		Nee
13	Beleids- en/of locatiekeuzes in samenspraak met de lokale gemeenschap	●	●	Ontwikkelaars, dorpsraden, TEC		Nee
14	Minimaal 50% financiële participatie in nieuwe en grote duurzame energieprojecten (lokaal eigendom)		●	Energiecoöperaties, energieleveranciers		Ja
15	Onderzoeken van innovatieve en duurzame oplossingen voor netcongestie		●	RES WB	Duurzame mobiliteit	Ja
18	Uitvoeren RES 2.0		●			Nee

Energie-infrastructuur

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Grootschalige energie-infra projecten: 380 kV Zuid-West Rilland-Tilburg	●	●	Tennet, RWE, Powerport regio Moerdijk, KGG, RVO		Ja
2	Grootschalige energie-infra projecten: Net op Zee Nederwiek 3	●	●	Tennet, RWE, Powerport regio Moerdijk, KGG, RVO		Ja
3	Grootschalige energie-infra projecten: 380kV Crayestein /Krimpen aan de IJssel-Geertruidenberg	●	●	Tennet, RWE, Powerport regio Moerdijk, KGG, RVO		Ja
4	Grootschalige energie-infra projecten: VAWOZ Programma aanlanding Wind op Zee	●	●	Tennet, RWE, Powerport regio Moerdijk, KGG, RVO		Ja
5	Grootschalige energie-infra projecten: Delta Rhine Corridor	●	●	Powerport regio Moerdijk, KGG, Gasunie		Ja
6	Grootschalige energie-infra projecten: Warmteleiding Moerdijk-Geertruidenberg	●	●	Powerport regio Moerdijk, Ennatuurlijk, Provincie, Gasunie, Enexis, Plukmade		Ja
7	Verkenning mogelijkheid om waterstof lokaal in te zetten (Plukmade, woningbouw)	●	●	Powerport regio Moerdijk, KGG, RVO, gemeente Oosterhout, Bedrijventerreinen (Weststad, Moerdijk), Plukmade	Woningbouw	ja
9	Verkenning mogelijkheden om CO2 lokaal in te zetten (Plukmade)	●	●	RWE, gemeente Geertruidenberg, Powerport regio Moerdijk, gemeente Oosterhout, Plukmade		Ja

Gebouwde omgeving

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Uitvoering Wijk UitvoeringsPlan (WUP) Hooge Zwaluwe	●		Woonvizier, Enexis, bewonersgroepen en dorpsraden		Nee
2	Vervolg aanpak aardgasvrije wijken	●		Woonvizier, Enexis, energiecoöperaties, bewonersgroepen en dorpsraden		Nee
3	Kleine en grote energiebesparende maatregelen, NIP, EBT etc. inclusief verduurzamen huurwoningen en ondersteuning VvE's	●		Lekcheckers, energieambassadeurs, Formulierenbrigade, Financieel informateurs, Isolatiebedrijven, Woonvizier, VvE Besturen		Nee
4	Masterplan Terheijden		●			Ja
5	Inzet EBT voor grote energiebesparende maatregelen en mogelijk voor wijkuitvoeringsplannen		●			Ja
6	Extra financiële middelen en informatie voor doelgroepen met laag inkomen	●				Ja

Warmte

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Ontwikkeling 'Warmteprogramma Drimmelen' Inclusief: ontwikkeling energievisie en -strategie voor gemeente Drimmelen	●	●	RES WB, NPLW, Moerdijk, Geertruidenberg, Enexis		Ja
2	Stimuleren collectieve warmtenetten bij nieuwbouw	●	●	RES WB, NPLW, Moerdijk, Geertruidenberg, Enexis		Nee
3	Stimuleren micro-warmtenetten bij bestaande bouw	●	●	Projectontwikkelaars		Nee
4	Onderzoek naar rol en positie van gemeente in de warmtetransitie	●				Ja
5	Inzicht in energie- en warmtegemeenschappen	●	●			Nee
6	Uitwerking aanwijsbevoegdheid (WGIW)	●		Energiecoöperaties		Ja
7	Stimuleren collectieve warmte- en duurzame (collectieve) energiesystemen bij nieuwbouw		●	Projectontwikkelaars, Woonvizier		Nee
8	Provinciaal Warmtebedrijf ('kavelbesluit' bij >1500 aansluitingen)		●	RES WB, PNB		Ja
9	Uitvoeren aanwijsbevoegdheid		●	Energiecoöperaties		Ja

Toelichting

De gemeente richt zich aan de hand van het nieuwe Energieprogramma sterk op duurzame elektriciteit en warmte om de energietransitie te versnellen en de CO₂-uitstoot te verminderen. Dit sluit aan bij de doelstellingen van het Klimaatakkoord en de Regionale Energiestrategie West-Brabant (RES). In 2021 werd RES 1.0 vastgesteld, waarin regionale en lokale ambities voor duurzame energie-opwek zijn opgenomen. In 2025 zal RES 2.0 worden gepresenteerd, met een integrale aanpak voor een duurzaam en robuust energiesysteem.

Op het gebied van elektriciteit wordt ingezet op de opwek van duurzame energie, onder andere via zonneparken zoals het zonnepark De Bergen en projecten waarbij daken van gemeentelijke of particuliere gebouwen benut worden voor zonnepanelen. Ook wordt geëxperimenteerd met kleinschalige windmolens en wordt samen met netbeheerder Enexis gewerkt aan het uitbreiden en verzwaren van de energie-infrastructuur om het net toekomstbestendig te maken.

In de gebouwde omgeving wordt met name gefocust op energiebesparing en isolatie. Via het EBT krijgen inwoners hulp bij het nemen van kleine energiebesparende maatregelen, zoals het aanbrengen van tochtstrips of het vervangen van verlichting. Daarnaast worden lekchecks uitgevoerd om warmteverlies tegen te gaan, en geven energieambassadeurs gericht advies aan huishoudens. Voor bewoners van slecht geïsoleerde koopwoningen met een lage WOZ-waarde is er isolatiesubsidie beschikbaar, bekostigd vanuit het Nationaal Isolatieprogramma. In twee kernen, Hooge Zwaluwe en Terheijden, worden wijkuitvoeringsplannen opgesteld die bewoners helpen op weg naar aardgasvrij wonen.

Op het gebied van warmte wordt gewerkt aan alternatieve warmteoplossingen voor de toekomst. In Terheijden zijn woningen aangesloten op een lokaal warmtenet, en er wordt onderzoek gedaan naar het gebruik van geothermie in Plukmade. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een gemeentelijk warmteprogramma, waarmee keuzes worden gemaakt over collectieve of individuele warmtevoorzieningen in verschillende wijken. Dit wordt ondersteund door nieuwe wetgeving die gemeenten meer bevoegdheden geeft in de warmtetransitie.

Voor bedrijven en tuinbouw wordt ingezet op verduurzaming van bedrijventerreinen, zoals Brieltjenspolder, en het aardgasvrij maken van twee terreinen voor 2030. Bedrijven worden ondersteund bij het naleven van de energiebesparingsplicht, en er wordt gekeken naar duurzame warmtebronnen voor glastuinbouw, zoals aansluiting op het Amernet, geothermie en in de toekomst mogelijk gebruik van restwarmte.

Tot slot speelt communicatie en participatie een belangrijke rol in de transitie. De gemeente werkt samen met Stichting Energietransitie Drimmelen (STED) om lokaal eigendom van energieprojecten te stimuleren. Via het fonds Energie A16 kunnen inwoners meedelen in de opbrengst van windenergie. Bewoners worden via informatiecampagnes, webinars en collectieve inkoopacties actief betrokken en ondersteund bij het verduurzamen van hun woning.

Met deze integrale aanpak werkt Drimmelen stap voor stap aan een betrouwbare, betaalbare en toekomstbestendige energievoorziening voor iedereen

Duurzaam ondernemen en circulariteit

Duurzaam ondernemen						
Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Doorontwikkelen van de 'plantaardige regio' in onze gemeente	●	●	ZLTO, Waterschap , Ondernemers , RWB, REWIN	Natuur en biodiversiteit	Nee
2	Onderzoek bestemmingsmanagement Biesbosch	●		Gemeente Altena (trekker), Biesbosch gemeenten, Staatbosbeheer	DMO	Ja
3	Implementeren beleid bestemmingsmanagement Biesbosch		●	Gemeente Altena (trekker), Biesbosch gemeenten, Staatbosbeheer	DMO Natuur en biodiversiteit	Ja
4	Pilot Biesboschvaantje	●		Biesbosch gemeenten, Staatsbosbeheer, Recreatief Drimmelen		Ja
5	Stimuleren Green Key duurzaamheidskeurmerk bij toeristische bedrijven	●		Recreatief Drimmelen, Ondernemers		Ja
6	Vastelling van nieuw inkoopbeleid waarin MVO en duurzaamheid belangrijk zijn	●	●	Karel, andere gemeenten		Ja
7	Onderzoeken van samenwerking agrarische sector met gemeente m.b.t. samen composteren van snoeiafval en grasranden om in te zetten als grondstof.	●		Agrarische bedrijven, ZLTO	Natuur en biodiversiteit	Ja

8	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed: werken naar energielabel A en aardgasloze panden met kantoorfuncties	●	●	Beheerders vastgoed, Exploitanten	Energietransitie Klimaatadaptatie Natuur en biodiversiteit	Ja

Circulariteit

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Verduurzamen bestaande bedrijventerreinen: Brieltjenspolder, Thijssenweg en De Zwingel	●	●	Ondernemers,SPUK aanjagers, Provincie		Ja
2	Volgen van de meest recente normen die er zijn voor circulair bouwen en inrichten bij uitbreiding bedrijventerreinen		●	Ondernemers		Nee

3	Onderzoeken composteren mest in combinatie met vergisting voor lokale toepassing		●	Agrarische bedrijven		Ja
4	Stimuleren van gebruik van repair cafés	●		Eigenaren van repa'rcafé's		Ja

Afval

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Uitvoeren evaluatie van het huidige diftarsysteem en aan de hand hiervan terugbrengen restafval van 80 kg naar 60 kg per persoon per jaar	●				Ja
2	Plan opstellen en uitvoeren voor het verbeterd verwerken van restafval in de milieustraat	●				Ja
3	Veel aandacht voor communicatie, informatie, toezicht en handhaving.	●				Ja
4	Stimuleren collectieve afvalinzameling op bedrijventerreinen en winkelgebieden		●	Ondernemers, BIZ, afvalinzamelaars , BND, ondernemerscollectieven		Ja
5	Op basis van (Europese) wet- en regelgeving nieuw beleid opstellen met als doel 'geen afval meer in 2050'.		●			Ja
6	Koolstofboeren wordt toegepast in de land- en tuinbouw binnen onze gemeente	●		ZLTO, ondernemers		Ja
7	Klimaatadaptieve landbouw	●		ZLTO, Waterschap		Ja
8	Inzamelen van meubels/huisraad voor hergebruik	●				Ja

Toelichting

Met deze maatregelen werkt de gemeente actief aan het versterken van duurzaam ondernemen en circulariteit. Dit sluit naadloos aan op de nationale doelstelling om in 2050 volledig circulair te zijn, zoals vastgelegd in het Rijksbrede programma “Nederland Circulair in 2050”. Door lokaal concrete stappen te zetten, levert Drimmelen een betekenisvolle bijdrage aan deze landelijke ambitie.

Gemeente Drimmelen heeft voor drie bedrijventerreinen in de gemeente, namelijk Brieltjenspolder, De Zwingel en Thijssenweg een zogenoemde SPUK-subsidie ontvangen. Hoofddoel van de subsidie is om de verduurzaming van de bedrijventerreinen een boost te geven.

Samenwerking en collectiviteit op de bedrijventerreinen zijn genoemd als randvoorwaarden om deze verduurzaming tot stand te brengen. In het Plan van Aanpak hebben we dus benoemd dat de subsidie ook (deels) gebruikt kan worden om dit tot stand te brengen.

Drimmelen heeft samen met enkele regiogemeenten de handen ineengeslagen en hebben gezamenlijk twee aanjagers ingehuurd. Een daarvan is ervaren op het gebied van die samenwerking tot stand brengen, de andere is juist specialist op het gebied van die verduurzaming.

Verder wordt ook gewerkt aan de realisatie van een kleine energiehub in de Brieltjenspolder, waarmee lokaal opgewekte energie beter benut kan worden.

Een ander belangrijk speerpunt is het terugdringen van restafval. De gemeente wil het huidige niveau van 80 kilogram per persoon per jaar verlagen naar 60 kilogram. Dit gebeurt onder andere door evaluatie en verbetering van het diftarsysteem, het professionaliseren van de milieustraat en door goede communicatie, voorlichting en handhaving. Voor ondernemers wordt bovendien gekeken naar collectieve afvalinzameling op bedrijventerreinen en winkelgebieden, wat niet alleen efficiënt is, maar ook bijdraagt aan het verminderen van milieubelasting.

Op het gebied van landbouw en voedselproductie stimuleert Drimmelen initiatieven zoals klimaatadaptieve landbouw, koolstofboeren, compostering van mest en/of snoeiafval in combinatie met vergisting en het hergebruiken van snoeiafval en grasranden als grondstof. Hiermee wordt bijgedragen aan een circulaire landbouw, zoals ook wordt beoogd in het Nationaal Programma Landbouwbodems en de transitie naar natuurinclusieve kringlooplandbouw.

Tot slot ondersteunt de gemeente lokale initiatieven zoals repair cafés en het gebruik van het Green Key-keurmerk in de toeristische sector. Dit soort maatregelen versterken niet alleen het bewustzijn onder inwoners en ondernemers, maar dragen ook bij aan een duurzame, veerkrachtige lokale economie.

Met deze brede mix aan maatregelen geeft Drimmelen invulling aan haar rol als regisseur en aanjager van de circulaire economie, in lijn met nationaal en Europees beleid.

Klimaatadaptatie

Klimaatbestendigheid						
Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie uitvoeren en een nieuwe opstellen.	●		Waterschap, ondernemers, maatschappelijke partners, provincie Noord-Brabant, Groenpartners, Veiligheidsregio, Woonvizier	Natuur en Biodiversiteit	
2	Meetbaar maken klimaatadaptatie door het opstellen van indicatoren	●		Waterschap Brabantse Delta, DPRA Werkregio's, Extern adviesbureau	Natuur en Biodiversiteit	Ja
3	Uitvoeren stresstesten/risicodialogen	●		Groenpartners, Veiligheidsregio, Waterschap, DPRA Werkregio's, Ministerie van IenW, Rijkswaterstaat		Nee
4	Dorpen steeds groener maken	●	●	Groenpartners, maatschappelijke partners, inwoners, ondernemers		Nee
5	Klimaatadaptatie als onderdeel van Omgevingsplan		●	Waterschap Brabantse Delta, Provincie Noord-Brabant, Extern adviesbureau		Ja

Water en bodem medebepalend

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Waterneutraal bouwen	●	●	Waterschap Brabantse Delta		Nee
2	Bovengrondse oplossingen voor hemelwater	●	●		Natuur en biodiversiteit	Nee
3	Afhankelijk van functie weegt water en bodem zwaarder mee	●	●	Waterschap Brabantse Delta, Provincie Noord-Brabant, Rijkswaterstaat	Ruimtelijke ordening,	Ja
4	Water langer vasthouden in buitengebied en bodem	●	●	ZLTO, ondernemers, Waterschap Brabantse Delta	Natuur en biodiversiteit, Duurzaam ondernemen en circulariteit	Ja
5	Uitvoering geven regionale droogteagenda	●	●	Waterschap Brabantse Delta, Provincie Noord-Brabant, DPRA werkregio, Brabant Water	Natuur en biodiversiteit, Duurzaam ondernemen en circulariteit	Ja

Iedereen speelt een rol

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Organiseren van bewustwordingsacties	●		Groenpartners		Nee
2	Klimaatadaptatie meenemen in nieuwe ontwikkelingen	●		Waterschap Brabantse Delta, ontwikkelaars, woonvizier		Nee
3	Stimuleren van groene tuinen, afkoppelen van regenwater etc.	●	●			Nee
4	Inzetten op educatie	●		Scholen, groenpartners, maatschappelijke organisaties		Nee

Toelichting

De gemeente Drimmelen neemt concrete stappen om zich voor te bereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Deze inzet is vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie, dat zowel wordt uitgevoerd als vernieuwd. Het programma sluit aan op het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)¹, waarin gemeenten worden opgeroepen om uiterlijk in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te zijn. Ook binnen het nieuwe Omgevingsplan Drimmelen krijgt klimaatadaptatie een vaste plek, zodat het structureel wordt meegenomen bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

Een belangrijk onderdeel van deze aanpak is het meetbaar maken van klimaatadaptatie. Door het opstellen van indicatoren om klimaatadaptatie meetbaar te maken – zoals het aantal vierkante meters vergroening of het terugdringen van verhard oppervlak – kan de gemeente beter sturen op effect en prioriteit geven aan maatregelen die het meeste opleveren. Zonder deze indicatoren is het namelijk niet duidelijk wanneer onze gemeente klimaatbestendig en waterrobuust is.

Daarnaast voeren we aan de hand van het DPRA stresstesten en risicodialogen uit. Deze brengen in kaart waar de grootste risico's liggen op het gebied van wateroverlast, droogte, hitte of overstroming. Door hierover in gesprek te gaan met inwoners en stakeholders ontstaat maatwerk per wijk of dorp, en ontstaat draagvlak voor de te nemen maatregelen.

Een zichtbare maatregel is het groener maken van dorpen. Meer groen vermindert hittestress, vergroot de wateropvangcapaciteit bij hevige regen en verhoogt de leefkwaliteit. Denk aan het aanleggen van wadi's, vergroenen van schoolpleinen of het vervangen van tegels door planten. Deze maatregelen sluiten aan bij de doelstellingen uit het Klimaatakkoord.

Ook water en bodem worden in Drimmelen nadrukkelijk meegenomen als sturende factoren bij ruimtelijke ontwikkeling. Waterneutraal bouwen wordt gestreefd naar bouwprojecten die geen extra druk uitoefenen op het watersysteem, bijvoorbeeld door regenwater op eigen terrein op te vangen en te hergebruiken. Dit voorkomt overbelasting van het riool en draagt bij aan behoud van het lokale grondwaterpeil.

Het toepassen van bovengrondse oplossingen voor hemelwater, zoals groene daken, open greppels of infiltratievoorzieningen, zorgt ervoor dat regenwater lokaal wordt opgevangen of geïnfiltreerd. Dit helpt bij zowel wateroverlast als droogte, en draagt bij aan vergroening en bewustwording bij bewoners.

In het buitengebied wordt ingezet op het langer vasthouden van water, bijvoorbeeld door via vernetting van natuurgebieden, het vertragen van waterafvoer en het ondergronds opslaan van regenwater. Deze aanpak – onderdeel van de regionale droogteagenda – helpt natuur en landbouw beter bestand te maken tegen droge periodes en voorkomt bodemdaling en verzilting.

Water en bodem worden bovendien functie-afhankelijk zwaarder meegewogen bij ruimtelijke keuzes. Bij nieuwe woningbouw of bedrijventerreinen wordt eerst gekeken of het gebied hiervoor vanuit water- en bodemperspectief geschikt is. Deze aanpak is vastgelegd in het Omgevingsplan en zorgt voor een toekomstbestendige ruimtelijke inrichting.

¹ Zie voor meer informatie [Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie](#)

Naast technische maatregelen zet Drimmelen sterk in op bewustwording en educatie. Via bewustwordingsacties zoals tegelophaalacties, het uitdelen van regentonnen en publiekscampagnes wordt het belang van een klimaatbestendige leefomgeving onder de aandacht gebracht. Dit helpt inwoners zelf in actie te komen, bijvoorbeeld door tuinen te vergroenen of regenwater af te koppelen.

Klimaatadaptatie wordt ook standaard meegenomen in nieuwe ontwikkelingen. Ontwikkelaars worden al in de planfase gewezen op het belang van groen, waterberging en klimaatadaptieve inrichting, wat bijdraagt aan duurzaam ruimtegebruik.

Met deze mix van beleid, participatie en praktische maatregelen werkt Drimmelen aan een klimaatbestendige en toekomstgerichte gemeente, waarin iedereen een rol kan spelen.

Natuur en biodiversiteit

Ontwikkeling natuur en landschap

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Uitvoeren Actieplan Biodiversiteit 24/25 en opstellen nieuw Actieplan voor 26/27	●		Groenpartners	Klimaatadaptatie	Bestaand/ Nieuw
2	Inzetten op bijenlandschap en bloemen kruidenrijke dijken	●		Bijenlandschap, West-Brabant, Waterschap Brabantse Delta, ondernemers, groenpartners, ZLTO	Klimaatadaptatie	Nee
3	We stimuleren duurzamere vormen van agrarisch grondgebruik,	●	●	Ondernemers, ZLTO	Klimaatadaptatie, Duurzaam ondernemen	
4	Opstellen en implementeren van een soortenmanagementplan	●	●	Ecoresult, groenpartners, Provincie Noord-Brabant	Energie	Ja
5	Ecologische verbindingzones realiseren	●	●	Waterschap Brabantse Delta,	Klimaatadaptatie	Nee
6	Opstellen en implementeren visie Gat van den Ham	●		Waterschap, Brabantse Delta, ondernemers, ZLTO, groenpartners	Klimaatadaptatie, Duurzaam ondernemen	Ja

Ecologische inrichting en beheer

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	We blijven ecologisch maaibeheer toepassen en breiden dit waar het doelmatig is uit.	●		Gemeente, groenaannemers	Klimaatadaptatie	Nee
2	Omvormen monotoon groen naar biodivers groen	●		Groenaannemers, inwoners, gemeente	Klimaatadaptatie	Nee
3	Bij (her)inrichting openbare ruimte rekening houden met biodiversiteit	●		Gemeente	Klimaatadaptatie	Nee
4	Zoveel mogelijke inheemse beplanting aanplanten, maar ook kritisch kijken of andere uitheemse soorten beter geschikt zijn	●		Gemeente		Nee
5	Onderzoek doen naar het stellen van voorwaarden aan groene pacht- en gebruiksovereenkomsten		●	ZLTO, ondernemers	Klimaatadaptatie	Ja
6	Uitvoeren natuurinclusief beleid	●	●	Projectontwikkelaars, gemeente, bouwers		Ja

Bewustwording

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Organiseren van workshops	●		Groenpartners, gemeente, Woonvizier, Waterschap Brabantse Delta	Klimaatadaptatie, energie	Nee
3	Samenwerking groenpartners voortzetten	●		Groenpartners, Gemeente		Nee
4	Educatie en groene schoolpleinen	●		Groenpartners, Onderwijs, Gemeente		Nee

Toelichting

De gemeente Drimmelen werkt actief aan het versterken van natuur, biodiversiteit en landschap. Dit doet zij onder meer via de uitvoering van het [Actieplan Biodiversiteit 2024-2025](#), met als doel een soortenrijker en aantrekkelijker landschap te realiseren. Deze inzet sluit aan op landelijke kaders zoals het [Deltaplan Biodiversiteitsherstel](#)², de Natuurvisie van het Rijk, het Programma Natuur van de Provincie Noord-Brabant en lokale ambities voor duurzaamheid en leefkwaliteit.

Een belangrijk speerpunt is de versterking van bloem- en kruidenrijke gebieden, zoals dijken en bermen. Hiermee wordt voedsel en leefgebied geboden aan insecten zoals bijen en vlinders. De aanpak draagt bij aan zowel het ecologisch herstel als de belevingswaarde van het landschap, en sluit aan bij initiatieven zoals “Nederland Zoemt” en de Europese Green Deal.

Ook in het buitengebied werkt Drimmelen aan biodiversiteit, onder meer door het stimuleren van natuurinclusieve landbouw. In samenwerking met agrariërs wordt ingezet op het behoud van landschapselementen en het verminderen van bestrijdingsmiddelen. Tegelijkertijd onderzoekt de gemeente of voorwaarden aan groene pachtovereenkomsten kunnen worden verbonden, zodat gemeentelijke pachtgronden op ecologisch verantwoorde wijze worden beheerd.

In het stedelijk gebied past de gemeente ecologisch maaibeheer toe en worden monotone grasvelden waar mogelijk omgevormd naar bloemrijke, biodiverse groenvakken. Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt steeds vaker gekozen voor inheemse beplanting, en biodiversiteit is verankerd in het gemeentelijke natuurinclusieve beleid. Deze inrichting draagt ook bij aan klimaatadaptatie en het versterken van de sociale en recreatieve kwaliteit van de leefomgeving.

Om natuurgebieden beter met elkaar te verbinden, werkt Drimmelen aan de ontwikkeling van ecologische verbindingszones, die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Brabant. Dit vergroot de overlevingskansen van soorten in een versnipperd landschap.

Naast fysieke maatregelen richt de gemeente zich nadrukkelijk op educatie en bewustwording. Via workshops, samenwerking met scholen en het vergroenen van schoolpleinen worden inwoners en jongeren actief betrokken bij natuur en biodiversiteit. Ook wordt de samenwerking met lokale groenpartners versterkt, wat bijdraagt aan kennisdeling, participatie en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het landschap.

Met deze integrale aanpak – van beleid tot participatie – bouwt Drimmelen aan een toekomstbestendige, biodiverse leefomgeving. Dit draagt niet alleen bij aan natuurherstel, maar ook aan een gezonde, aantrekkelijke gemeente voor mens en dier.

² Bekijk hier het [Deltaplan Biodiversiteitsherstel](#)

Duurzame mobiliteit

<i>Schonere en zuinigere verplaatsingen</i>						
						actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Bedrijven stimuleren hun werknemers duurzamer naar werkt te komen	●		Buurgemeenten, BIZ, ondernemers		
2	Onderzoeken duurzame manieren van pakketbezorging		●	Buurgemeenten, bezorgdiensten, ondernemers		

Fietsen en wandelen

5	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Plannen maken voor aanleggen nieuwe snelfietspaden	●				Nee
2	Fietsstimuleringsacties (e-bike training)	●		Fietzersbond, Provincie buurgemeenten		Nee
3	Nieuwe bestrating waarbij fietsvriendelijkheid voorop staat (visueel bredere fietspaden)	●		Fietzersbond		Nee
4	Recreatief fietsnetwerk uitbreiden	●		VVV, Brabant Partners	VTE	Nee
5	Uitvoeren aanleg van snelfietspaden		●			Nee
6	Plaatsen fietsoplaadpalen bij strategische locaties	●		Ondernemers, Vattenfall		Ja

Elektrisch vervoer

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Uitbreiden laadpalennetwerk met meer dan 300 laadpunten	●		Vattenfall		Nee
2	Onderzoeken deelmobiliteit in alle dorpen.	●		Aanbieders van deelauto's en fietsen, handhaving, ondernemers, BIZ, communicatienetwerk van ondernemers en gemeente		Nee
3	Onderzoeken innovatieve manieren om voertuigen op te laden in de openbare ruimte	●	●		Energietransitie	Ja

Openbaar vervoer

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Plaatsen fietsoplaadpunten en fietslockers bij de mobiliteitshubs	●		Vattenfall		Nee
2	Invoering Bravoflex	●		Aanbieders van deelauto's en fietsen, handhaving, ondernemers, BIZ, communicatienetwerk van ondernemers en gemeente		Nee
3	Deelname OV-opstapdag	●		Busmaatschappij	Sociaal domein	Ja
4	Deelfietsen bij OV-haltes		●	Busmaatschappij, aanbieder deelfietsen		Ja
5	Onderzoek gebruik bestaande spoorlijn voor personenvervoer tussen Oosterhout - Lage Zwaluwe.		●			Ja

Duurzaam varen

Nr.	Actie	Planning		Betrokken partijen	Koppelkansen	Nieuwe actie?
		T/m 2030	Na 2030			
1	Onderzoek naar mogelijkheden elektrisch varen voor commerciële organisaties (later particulieren) in de Biesbosch.	●		Ondernemers, VVV, Biesboschgemeenten	Duurzaam ondernemen, VTE	Nee
2	Onderzoek naar de mogelijkheid van een collectieve aanvraag voor laadinfrastructuur		●	Buurgemeenten, aanbieder	Energietransitie	Ja

Toelichting

De maatregelen die de gemeente neemt op het gebied van duurzame mobiliteit dragen bij aan minder uitstoot, meer ruimte voor actieve vervoersvormen en een betere bereikbaarheid van dorpen en voorzieningen. Deze inzet sluit aan bij landelijke kaders zoals het Klimaatakkoord, de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) en het Mobility as a Service (MaaS)-concept, evenals de eigen gemeentelijke duurzaamheidsambities.

Een belangrijke focus ligt op het stimuleren van fietsgebruik, zowel voor woon-werkverkeer als recreatie. Door bedrijven aan te moedigen om werknemers duurzamer naar het werk te laten reizen, bijvoorbeeld via fietsstimuleringsacties of e-bike trainingen, wordt de auto minder aantrekkelijk en het fietsen veiliger en comfortabeler gemaakt. Ook wordt er gewerkt aan een betere fietsinfrastructuur, zoals snelfietspaden, visueel bredere fietspaden met comfortabele bestrating en het uitbreiden van het recreatieve fietsnetwerk. Daarnaast komen er fietsoplaadpalen en fietslockers bij mobiliteitshubs, waarmee het aantrekkelijker wordt om de fiets te gebruiken in combinatie met OV of andere vormen van deelmobiliteit.

Voor het verduurzamen van vervoersbewegingen in en rondom de dorpen wordt onder meer gekeken naar de invoering van deelmobiliteit. Dit houdt in dat inwoners gebruik kunnen maken van (elektrische) deelauto's of deelfietsen, bijvoorbeeld bij OV-haltes. De gemeente onderzoekt of in alle dorpen mogelijkheden zijn voor deze gedeelde vervoersvormen. De introductie van Bravoflex, een flexibel vervoerssysteem in de regio, en deelname aan de OV-opstapdag versterken de toegankelijkheid en flexibiliteit van het openbaar vervoer.

Ook de laadinfrastructuur krijgt een flinke impuls. De gemeente wil het laadpalennetwerk uitbreiden met ruim 300 laadpunten, op basis van een slimme en toekomstgerichte planning. Daarnaast worden innovatieve oplossingen onderzocht, zoals collectieve aanvragen voor laadinfrastructuur of alternatieve vormen van laden in de openbare ruimte, bijvoorbeeld via lichtmasten of inductielaadtechnieken. Dit sluit aan bij de afspraken in de Nationale Agenda Laadinfrastructuur, waarin gemeenten een centrale rol spelen.

Voor duurzame logistiek wordt gekeken naar milieuvriendelijke vormen van pakketbezorging, zoals elektrische voertuigen of bundeling van leveringen. Dit draagt bij aan het verminderen van uitstoot en verkeersdruk in kernen.

Tot slot worden ook verkenningen gedaan naar grotere duurzame mobiliteitsopgaven, zoals de haalbaarheid van personenvervoer op de bestaande spoorlijn tussen Oosterhout en Lage Zwaluwe. Daarnaast onderzoekt de gemeente de potentie van elektrisch varen in de Biesbosch, eerst voor commerciële partijen, later mogelijk ook voor particulieren, in lijn met de landelijke ambities voor emissievrije binnenvaart.

Met deze brede set aan maatregelen investeert Drimmelen in een mobiliteitssysteem dat beter aansluit bij de toekomst. De aanpak zorgt voor minder CO₂-uitstoot, minder verkeersdruk en een gezondere leefomgeving, waarbij ruimte wordt geboden aan innovatie, samenwerking en gedragsverandering.